

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp
Septembercirculaire 2025
gemeentefonds

Zaaknummer
3970932

Uw kenmerk

Datum
17 oktober 2025

Geachte leden van de raad,

In deze raadsbrief informeren wij u over de actuele ontwikkelingen als gevolg van de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds. Deze circulaire is gebaseerd op de Miljoenennota 2026 van het Rijk.

Op hoofdlijnen wordt ingegaan op de inhoudelijke ontwikkelingen en/of financiële consequenties die voortvloeien uit deze circulaire ten opzichte van de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds. Voor een gedetailleerd overzicht met toelichtingen op alle mutaties verwijzen wij naar de bijlage bij deze brief.

Beleidsbegroting 2026 - 2029 op basis van meicirculaire 2025

De Beleidsbegroting 2026-2029 is gebaseerd op de meicirculaire 2025. Dit is de minimale vereiste in het kader het provinciaal toezicht.

Deze brief volgt zoals gebruikelijk in het proces ná de afronding van de Beleidsbegroting 2026-2029 in ons college. De Beleidsbegroting kent voor alle begrotingsjaren een positief beeld met uitzondering van het jaar 2028:

	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)			
	2026	2027	2028	2029
Concept Beleidsbegroting 2026-2029	0	1.180	-40	34

Wij vinden belangrijk u te informeren over de effecten van de septembercirculaire 2025, zodat u zich een zo actueel mogelijk financieel beeld kunt vormen.

Effect septembercirculaire 2025 op Beleidsbegroting 2025/2026 e.v.

De doorrekening van de septembercirculaire 2025 leidt tot het volgende financieel effect voor de begrotingsjaren:

	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal financieel effect septembercirculaire 2025:	1.404	-304	-595	-791	-980

Algemene mutaties

Onder de algemene mutaties vallen de ontwikkelingen van de volume- en prijsaccessen, de ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds en de ontwikkeling van landelijke en gemeentelijke hoeveelheden van verschillende verdeelmaatstaven in het gemeentefonds.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

De accessen worden vanaf 2026 behoorlijk neerwaarts bijgesteld. De ruimte onder het BTW-compensatiefonds levert een positief effect op ten opzichte van de eerdere raming op de stelpost. De ontwikkeling van de landelijke en gemeentelijke hoeveelheden voor de verschillende verdeelmaatstaven laat een positief effect zien voor 2025 en een nadelig effect voor 2026 en verder. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 zetten we gedeeltelijk de eerder afzonderlijke stelpost 'Ontwikkeling landelijke aantallen verdeelmaatstaven' in.

Grote (taak)mutaties in de algemene -, decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Grote (taak)mutaties (> € 100.000 voor Hengelo) in de septembercirculaire 2025 zijn voor:

- Hervormingsagenda Jeugd (2023 en 2024).
- Implementatie Participatiewet in balans.
- Beschut werk.
- Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen.
- Vrijval jeugdmiddelen op de aanvullende post van de rijksbegroting.
- Overheveling van de middelen van de specifieke uitkering 'Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid' (CDOKE) in 2026 naar een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds. Vanaf 2027 maken deze middelen waarschijnlijk onderdeel uit van een bijzondere fondsuitkering (BFU), maar daarvoor moet eerst de Financiële Verhoudingswet worden aangepast.

Financieel effect septembercirculaire 2025 op begrotingsjaar 2025

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van *de helft* van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg voor alle gemeenten. Voor Hengelo gaat het om een bedrag van ruim € 4 miljoen voor beide jaren. Dit bedrag voegen we toe aan de algemene reserve om de onderstaande redenen. Deze bovenstaande mutaties zijn voor de begroting 2025 budgettair neutraal.

We hebben de afgelopen twee jaren al substantiële middelen boven op de inflatie toegevoegd aan het onderdeel jeugd (zorg). In de 2e Beleidsrapportage 2025 zien we dat de uitgaven binnen jeugd(hulp) achterblijven ten opzichte van de begroting, waardoor er een fors voordelig effect ontstaat. Een aandachtspunt hierbij is dat 2025 een overgangsjaar is voor zowel de lokale als de regionale inkoop. Dit maakt het voor nu nog niet mogelijk om aan te geven welk gedeelte van dit financiële voordeel structureel zal zijn. Hiervoor hebben we meer ervaringscijfers nodig over zowel de regionale inkoop ontwikkelingen als ook de lokale ontwikkelingen. Tevens hebben we in de Zomernota 2025-2029 voor 2026 en 2027 al incidentele middelen op een stelpost opgenomen voor het 'Groeipad maatregelen Hervormingsagenda jeugd' (in totaliteit € 5,1 miljoen). Dit bedrag kan voor deze jaren worden ingezet in het sociaal domein voor onder andere de prioritaire opgaven jeugd.

Er is door het Rijk een voorschot verstrekt voor de ruimte onder het plafond BTW-compensatiefonds van bijna € 2,2 miljoen in 2025. Op basis van het toegestaan provinciaal toezichtkader hadden we hiervoor een maximale stelpost opgenomen van circa € 1,6 miljoen. Deze stelpost valt nu vrij. Dit onderdeel resteert in een voordeel van bijna € 0,6 miljoen in 2025.

De gemeentelijke en landelijke hoeveelheden voor diverse verdeelmaatstaven zijn geactualiseerd voor met name de uitkeringsjaren 2023 tot en met 2025. Noemenswaardig is dat het Rijk steeds verder achterloopt met de definitieve vaststelling van de aantallen van verschillende verdeelmaatstaven. Met name voor maatstaven die grote impact hebben op de totale landelijke ontwikkeling van verdeelmaatstaven. Dit kan nog behoorlijke financiële effecten hebben op de doorrekening van toekomstige gemeentefondscirculaires. Echter moeten we de eerder ingestelde stelpost voor de 'Ontwikkeling van de landelijke aantallen verdeelmaatstaven' in 2025 laten vervallen, omdat de septembercirculaire 2025 het laatste begrotingstechnische bijstelmoment is voor de begroting 2025.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

De decembercirculaire 2025 komt te laat om deze nog te kunnen verwerken als begrotingswijziging in 2025. Deze middelen voegen we ook toe aan de algemene reserve om eventuele toekomstige verrekeningen van oude uitkeringsjaren te vereffenen. Per saldo is er sprake van een voordeel van ruim € 0,8 miljoen.

Taakmutaties vinden plaats voor implementatie Participatiewet in balans, vervroegde Tweede Kamer verkiezingen, Participatiebudget, impulsbudget sociale infrastructuur, versterking omgevingsveiligheidsdiensten, aanpak overlast asielzoekers en Spreidingswet. Deze middelen worden ingezet op de diverse onderdelen. Dit verloopt voor de begroting budgettair neutraal.

De mutaties op basis van de septembercirculaire 2025 zijn voor 2025 verwerkt in de 2e Beleidsrapportage 2025 (zaaknummer: 3971900).

Financieel effect septembercirculaire 2025 op concept Beleidsbegroting 2026-2029

Het financieel effect van de septembercirculaire 2025 voor de jaren 2026 tot en met 2029 geeft een negatief beeld. Dit wordt voor die jaren verklaard door meerdere mutaties.

Het meerjarig volume- en prijsaccres wordt behoorlijk neerwaarts bijgesteld (nadeel van € 460.000 in 2026 oplopend tot € 908.000 in 2029).

Daarnaast zijn de gemeentelijke en landelijke aantallen van verschillende verdeelmaatstaven geactualiseerd (jaarlijks nadeel tussen de € 145.000 en € 150.000). Bij de komende circulaire's zullen deze aantallen telkens worden geactualiseerd. Hierbij lopen we nog steeds financiële risico's als het ministerie blijft achterlopen in de actualisaties van de aantallen.

Tevens vinden diverse (taak)mutaties plaats voor Wet integrale suicidepreventie, loon- en prijsbijstelling middelen op de Aanvullende post jeugdhulp, toezicht gastouderopvang, implementatie Participatiewet in balans, Participatie, impulsbudget sociale infrastructuur, versterking omgevingsveiligheidsdiensten, Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) en overheidsbrede dienstverlening.

De mutaties voor 2026 e.v. zullen worden verwerkt in een (meerjarige) begrotingswijziging, na de vaststelling van de Beleidsbegroting 2026-2029 door uw gemeenteraad. Het effect op het begrotingssaldo is:

	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)			
	2026	2027	2028	2029
Concept Beleidsbegroting 2026-2029	0	1.180	-40	34
Totaal financieel effect septembercirculaire 2025	-304	-595	-791	-980
Nieuw begrotingssaldo na septembercirculaire 2025:	-304	585	-831	-946

Na de verwerking van de septembercirculaire 2025 is er voor de jaren 2026 tot en met 2029 sprake van een negatiever beeld ten opzichte van de concept Beleidsbegroting 2026-2029.

(On)stabil gemeentefonds/risico's/ontwikkelingen

We blijven onze vraagtekens houden of het gemeentefonds wel echt stabiel is geworden na de herverdeling vanaf 2023 door aanzienlijk minder verdeelmaatstaven die grote schommelingen te weeg brengen.

Ook zijn de volume-, prijs- en loonontwikkelingen op basis van het bbp (bruto binnenlands product) niet stabiel.

Tevens weten we nog steeds niet welke impact de diverse vervolgonderzoeken hebben op de gemeentefondsuitkering vanaf 2027.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

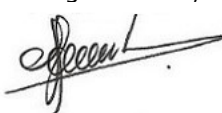
Naar verwachting zal per 1 januari 2027 de Financiële Verhoudingswet worden aangepast met een nieuwe uitkeringsvorm: de bijzondere-fondsuitkering (BFU). Deze uitkeringsvorm vervangt de decentralisatie-uitkering. Net als de decentralisatie-uitkering is de bijzondere fondsuitkering onderdeel van het gemeentefonds. Dat betekent dat de uitkering ten goede komt aan de algemene middelen van de gemeente.

Gemeenten hoeven dan ook geen verantwoording aan het Rijk af te leggen over hoe zij het geld hebben uitgegeven. Echter in het wetsvoorstel wordt geregeld dat het Rijk bij een BFU informatie mag opvragen van gemeenten. Het is op dit moment de vraag wat deze informatieplicht zal gaan inhouden als extra (administratieve) lasten voor gemeenten.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer D. Lacroix

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

BIJLAGE – Financieel effect septembercirculaire 2025

	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028	2029
1. Algemene uitkering:					
Algemene mutaties:					
1.1. Accres:					
1.1a Volume accres (historisch bbp)			-154	-300	-454
1.1b LPO accres (prijs bbp)		-460	-461	-525	-454
1.2 Ruimte onder BCF-plafond - voorschot 2025	2.171				
1.3 Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)		153	15	30	-76
1.4 Hoeveelheden:					
1.4a Gemeentelijk	980	0	5	5	5
1.4b Landelijk	-149	-153	-154	-150	-151
Taakmutaties:					
1.5 Rijksvaccinatieprogramma	11				
1.6 Wet integrale suicidepreventie		48	49	49	50
1.7 Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024	4.058				
1.8 Loon- en prijsbijstelling middelen op de Aanvullende Post jeugdhulp		131	108	108	107
1.9 Toezicht gastouderopvang		9	11	11	10
1.10 Implementatie Participatiewet in balans	213	93	22	6	7
1.11 Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	276				
2. Integratie- en decentralisatie-uitkeringen:					
2.1 Participatie	193	211	225	5	5
2.2 Impulsbudget sociale infrastructuur	18	24	24	24	24
2.3 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	19	24	24	19	
2.4 Aanpak overlast asielzoekers	50				
2.5 Spreidingswet	57				
2.6 Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		2.753			
2.7 Overheidsbrede Dienstverlening		70	70	70	70
3. Inzet eerder geraamde stelposten door gemeente:					
3.1 Stelposit Plafond BCF	-1.606				
3.2 Stelposit Ontwikkeling landelijke aantallen verdeelmaatstaven	1.000	153	154	150	151
4. Overige kleine mutaties	7	2			
Totaal effect op gemeentefondsuitkeringen	7.299	3.058	-61	-498	-708
Mutaties in lasten:					
1.5 Rijksvaccinatieprogramma	-11				
1.6 Wet integrale suicidepreventie		-48	-49	-49	-50
1.7 Toevoeging aan algemene reserve	-4.058				
1.8 Loon- en prijsbijstelling middelen op de AP jeugdhulp		-131	-108	-108	-107
1.9 Toezicht gastouderopvang		-9	-11	-11	-10
1.10 Implementatie Participatiewet in balans	-213	-93	-22	-6	-7
1.11 Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	-276				
2.1a Participatie - Beschut werk	-193	-207	-220		
2.1b Participatie - Sociale infrastructuur		-4	-4	-5	-5
2.2 Impulsbudget sociale infrastructuur	-18	-24	-24	-24	-24
2.3 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	-19	-24	-24	-19	
2.4 Aanpak overlast asielzoekers	-50				
2.5 Spreidingswet	-57				
2.6 Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		-2.753			
2.7 Overheidsbrede dienstverlening		-70	-70	-70	-70
3.2 Toevoeging aan algemene reserve	-1.000				
Totaal effect lastenmutaties:	-5.895	-3.362	-533	-292	-272
Totaal financieel effect septembercirculaire 2025:	1.404	-304	-595	-791	-980

Hieronder volgt een toelichting op elk onderdeel uit de tabel.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

1. Algemene uitkering:

1.1. Accres:

1.1a Volume accres (historisch bbp)

In de Miljoenennota 2026 zijn de tranches voor de uitkeringsjaren 2027 en verder neerwaarts bijgesteld op basis van het bruto binnenlands product (bbp), gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde. De mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2025 zijn € 154.000 nadelig in 2027 oplopend tot € 454.000 nadelig in 2029.

1.1b Loon- en prijsontwikkelingen (LPO) accres (prijs bbp)

Vanaf de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk wordt het accres voor loon- en prijsontwikkelingen bepaald op basis van prijs bbp. De tranche van het lopende jaar 2025 is bij de Voorjaarsnota/meicirculaire 2025 definitief bepaald op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025. In de Miljoenennota 2026 zijn de tranches voor de uitkeringsjaren 2026 en verder bijgesteld op basis van prijs bbp uit de Miljoenennota 2026 van het Rijk. Voor de jaren 2026-2029 ontvangen we ten opzichte van de meicirculaire 2025 jaarlijks ongeveer € 0,5 miljoen minder aan gemeentefondsuitkering.

Volgend jaar wordt door de interne organisatie op basis van het CEP 2026 de nieuwe loon- en prijsontwikkelingen berekend voor het begrotingsjaar 2027 (met een nacalculatie over 2026).

1.2 Ruimte onder BTW compensatiefonds-plafond (voorschot 2025)/3.1 Stelpost Plafond BCF

De ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds (BCF) voor gemeenten wordt als voorschot 2025 gestort in het gemeentefonds. Op basis van de septembercirculaire 2025 is dit bijna € 2,2 miljoen voor Hengelo. Hiervoor was in de begroting 2025 al een stelpost opgenomen van circa € 1,6 miljoen. Dit was het maximale toegestane bedrag in het kader van het provinciaal toezicht. Per saldo is er nu een voordeel van bijna € 0,6 miljoen. Volgend jaar volgt in de meicirculaire 2026 de definitieve afrekening voor het jaar 2025.

1.3 Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)

In verband met aansluiting op de uitkeringsfactoren van de septembercirculaire 2025 is deze regel gebruikt voor afronding en resterende verschillen door het ministerie.

1.4 Hoeveelheden/3.2 Stelpost Ontwikkeling landelijke aantallen verdeelmaatstaven

De gemeentelijke aantallen voor de verdeelmaatstaven (onderdeel 1.4a) zijn met name aangepast voor laag opleidingsniveau met drempel (voor de uitkeringsjaren 2023 tot met 2025), inwoners met een migratieachtergrond, doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep en omgevingsadressendichtheid. In 2025 is er per saldo sprake van een voordelig effect van € 980.000 voor de uitkeringsjaren 2023 tot en met 2025. Vanaf 2026 is er nauwelijks effect.

Grote mutaties in landelijke aantallen zijn met name voor de maatstaven bijstandsontvangers (bijgestelde prognose) en OZB-waarden. Daarnaast zijn nog diverse maatstaven geactualiseerd op basis van landelijke prognoses voor met name 2025.

Door een stijging van de landelijke aantallen daalt de uitkeringsfactor voor de periode 2025-2029 (onderdeel 1.4b). Hierbij gaat het om een structureel nadelig effect voor Hengelo dat schommelt rond de € 150.000. Dit effect wordt verrekend met de eerder geraamde stelpost 'Ontwikkeling landelijke aantallen verdeelmaatstaven' (onderdeel 3.2)

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Het ministerie loopt steeds verder achter met de (definitieve) vaststelling van aantallen van verschillende verdeelmaatstaven, zelfs voor het uitkeringsjaar 2024. Voor 2024 gaat het met name om de lage inkomens en bijstandsontvangers. Dit zijn maatstaven die grote impact hebben op de totale landelijke ontwikkeling van verdeelmaatstaven. Dit kan ook nog behoorlijke financiële effecten hebben op de doorrekening van toekomstige gemeentefondscirculaires.

We moeten nu de eerder ingestelde stelpost voor de 'Ontwikkeling van de landelijke aantallen verdeelmaatstaven' in 2025 laten vrijvallen, omdat de septembercirculaire 2025 het laatste begrotingstechnische bijstelmoment is voor de begroting 2025. De decembercirculaire 2025 komt te laat om deze nog te kunnen verwerken in de begroting 2025. We stellen voor € 1 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve om eventuele toekomstige verrekeningen van oude uitkeringsjaren te vereffenen. Per saldo is er sprake van een voordeel van ruim € 0,8 miljoen in 2025.

Taakmutaties:

1.5 Rijksvaccinatieprogramma

Per 1 januari 2025 worden er op advies van de Gezondheidsraad verschillende wijzigingen aangebracht in het schema van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De budgettaire impact van de wijzigingen in het vaccinatieschema van het RVP verschilt in de periode 2025 t/m 2029 per jaar. De kosten voor gemeenten stijgen in de gehele periode 2025 tot en met 2029 in totaal met ruim € 11.000. Dit bedrag wordt voor de hele periode in één keer in 2025 aan de algemene uitkering toegevoegd. Wij verwachten dat de GGD (onderdeel van SamenTwente) met een voorstel zal komen voor het claimen van deze middelen, omdat zij de uitvoering van het RVP doen.

1.6 Wet integrale suïcidepreventie

De Wet integrale suïcidepreventie treedt in werking op 1 januari 2026. Gemeenten krijgen een wettelijke taak en structurele rijksmiddelen om beleid op te stellen en uit te voeren. We hebben de GGD gevraagd om een aantal scenario's uit te werken om dit in Twente goed te organiseren. De GGD stelt hiervoor in nauwe afstemming met de gemeenten en een beleidsvisie en projectplan op die begin 2026 ter besluitvorming aan gemeenten wordt aangeboden. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij het regionale transformatieplan Mentaal Gezond Twente. Hiervoor is bijna € 48.000 in 2026 oplopend tot bijna € 50.000 in 2029 beschikbaar door de toevoeging aan het gemeentefonds.

1.7 Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van *de helft* van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg voor gemeenten. Voor Hengelo gaat het om een bedrag van ruim € 4 miljoen. Dit bedrag voegen we toe aan de algemene reserve om de volgende redenen.

We hebben de afgelopen twee jaren al substantiële middelen boven op de inflatie toegevoegd aan het onderdeel jeugd (zorg). In de 2e Beleidsrapportage 2025 zien we dat de uitgaven binnen jeugd(hulp) achterblijven ten opzichte van de begroting, waardoor er een fors voordelig effect ontstaat. Een aandachtspunt hierbij is dat 2025 een overgangsjaar is voor zowel de lokale als de regionale inkoop. Dit maakt het voor nu nog niet mogelijk om aan te geven welk gedeelte van dit financiële voordeel structureel zal zijn. Hiervoor hebben we meer ervaringscijfers nodig over zowel de regionale inkoop ontwikkelingen als ook de lokale ontwikkelingen. Tevens hebben we in de Zomernota 2025-2029 voor 2026 en 2027 incidentele middelen op een stelpost opgenomen voor het 'Groeipad maatregelen Hervormingsagenda jeugd' (in totaliteit € 5,1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

miljoen). Dit bedrag kan voor deze jaren worden ingezet in het sociaal domein voor onder andere de prioritaire opgaven jeugd. Deze mutaties zijn voor de begroting 2025 budgettair neutraal.

1.8 Loon- en prijsbijstelling middelen op de Aanvullende Post jeugdhulp

Dit betreft de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor loon- en prijsbijstelling, die samenhangen met de voor Jeugdzorg gereserveerde middelen uit het Coalitieakkoord Rutte IV. De middelen voor de jaren 2024 en 2025 zijn reeds in de meicirculaire 2023 aan de algemene uitkering toegevoegd. Nu worden de middelen voor de jaren 2026 en verder overgeheveld naar de algemene uitkering. Het gaat om € 131.000 in 2026 aflopend tot € 107.000 in 2029. Wij stellen voor deze middelen te reserveren op de stelpost gemeentefonds en volgend voorjaar te betrekken bij de nieuwe berekeningen voor loon- en prijsontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2027 e.v. (inclusief de nacalculatie over het begrotingsjaar 2026).

1.9 Toezicht gastouderopvang

De Eerste Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel om de kwaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen. De nieuwe kwaliteitseisen gaan gelden vanaf 1 juli 2026. De wetswijziging leidt tot meerkosten voor toezicht en handhaving op de gastouderopvang. Voor Hengelo gaat het om een gemiddeld jaarlijks bedrag van € 10.000. De GGD voert voor gemeenten de inspecties van de gastouderopvang uit en zal hiervoor meerkosten maken. In welke omvang is nog niet bekend. Dit bedrag parkeren we daarom voorlopig op een stelpost, zodat er in de toekomst mogelijk aanspraak op kan worden gemaakt.

1.10 Implementatie Participatiewet in balans

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. In 2025 is € 213.000 beschikbaar gesteld in het gemeentefonds. Naar verwachting zal hiervoor nog € 40.000 worden uitgegeven op het betreffende taakveld in 2025. De overige middelen (€ 173.000) worden toegevoegd aan de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten om in 2026 aan te wenden voor de verbetering en vereenvoudiging van de uitvoering van de Participatiewet. Voor de periode 2026-2029 is voor de implementatie nog € 93.000 in 2026 tot aflopend € 7.000 in 2029 beschikbaar. Wij stellen voor deze middelen toe te voegen aan het betreffende taakveld.

1.11 Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen

Het kabinet stelt eenmalig bijna € 276.000 beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen op 29 oktober a.s.. Dit bedrag zetten we in om uitvoering te geven aan het organiseren van deze verkiezingen.

2. Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

2.1 Participatie

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

In de periode 2025-2027 worden gemeentefondsmiddelen beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidie (LKS) bij beschut werk te verbeteren. Uit onderzoek blijkt dat de loonwaardesystematiek die hier nu voor wordt gebruikt, veelal leidt tot een overschatting van de loonwaarde en daarmee tot een te lage vaststelling van de LKS. In de Tweede Kamerbrief 'Voortgang sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk' is aangekondigd dat voor werknemers met een indicatie beschut werk een forfaitaire loonkostensubsidie (vaste vergoeding voor gemiste loonkosten) zal worden ingevoerd. Deze maatregel vergt een wetswijziging, die naar verwachting in 2028 in werking zal treden. Tot het moment dat de wetswijziging is gerealiseerd worden de extra middelen toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie, onderdeel beschut werk.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Voor Hengelo gaat het om € 193.000 in 2025 oplopend tot € 220.000 in 2027. Ons voorstel is om deze middelen beschikbaar te houden voor deze doelgroep. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan het betreffende taakveld. Na de inwerkingtreding van de wetswijziging zullen de extra middelen onderdeel worden van het budget voor de bijstand en loonkostensubsidies. Daarnaast vindt nog een kleine structurele mutatie van € 5.000 vanaf 2026 plaats voor sociale infrastructuur in het Participatiebudget.

2.2 Impulsbudget sociale infrastructuur

Door o.a. de toekenning van de loon- en prijsontwikkeling wijzigt de omvang van de decentralisatie-uitkering 'Impulsbudget sociale infrastructuur'. Voor het jaar 2025 is dit € 18.000 en vanaf 2026 jaarlijks € 24.000. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan het betreffende taakveld.

2.3 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

De VNG en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zijn overeengekomen dat bepaalde taken voor het register Externe Veiligheid door gemeenten worden uitgevoerd. Voor de periode 2025-2028 ontvangt de gemeente hiervoor jaarlijks tussen € 19.000 tot € 24.000. Wij stellen voor deze bedragen toe te voegen aan het betreffende taakveld voor de uitvoering van deze taken door de gemeente.

2.4 Aanpak overlast asielzoekers

Overlast en crimineel gedrag van asielzoekers heeft grote impact op de betrokkenen, de omgeving en het draagvlak voor opvang. Aanvullend op de nationale aanpak is lokaal maatwerk cruciaal, omdat overlast binnen de gemeentegrenzen wordt ervaren. Om deze lokale aanpak binnen de gemeenten te ondersteunen heeft de gemeente bij het Rijk een aanvraag gedaan. Het ontvangen bedrag van € 50.000 in 2025 ramen we op het betreffende taakveld.

2.5 Spreidingswet

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken. Hiervoor ontvangen we in 2025 bijna € 57.000 in het gemeentefonds. We stellen voor dit bedrag te ramen op het betreffende taakveld.

2.6 Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de specifieke uitkering (SPUK) CDOKE. Deze decentralisatie-uitkering bestaat uit basisfinanciering en planfinanciering. Voor Hengelo wordt in 2026 circa € 2,75 miljoen toegevoegd in de decentralisatie-uitkering als onderdeel van het gemeentefonds. Hierdoor vervalt de oorspronkelijke SPUK CDOKE van € 1,53 miljoen in 2026. Dit bedrag is nu aanzienlijk hoger geraamd door de inflatiecorrecties van de afgelopen jaren, een update van de verdeelsleutel (in lijn met onderzoek door AEF) en een ander macrobedrag dat beschikbaar was/is voor de jaren 2025 en 2026. Wij stellen voor het bedrag van € 1,22 miljoen vooralsnog te ramen op de stelpost gemeentefonds. Naar verwachting wordt in 2027 deze decentralisatie-uitkering een bijzondere fondsuitkering, maar hiervoor moet dan eerst de Financiële Verhoudingswet worden aangepast.

2.7 Overheidsbrede dienstverlening

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening in het gemeentefonds. Via deze decentralisatie-uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Hiervoor is vanaf 2026 een structurele bijdrage van ruim € 70.000 beschikbaar, terwijl we in het verleden € 78.000 hebben ontvangen als SPUK. Hier is 10% korting doorgevoerd door het ministerie bij de overheveling van deze SPUK naar het gemeentefonds. Het informatiepunt wordt georganiseerd door en in de bibliotheek.

3. Inzet eerder geraamde stelposten door gemeente

3.1 Stelpost Plafond BCF

Zie de toelichting bij 1.2 Ruimte onder BTW compensatiefonds-plafond (voorschot 2025).

3.2 Stelpost Ontwikkeling landelijke aantallen verdeelmaatstaven

Zie de toelichting bij 1.4 Hoeveelheden.

4. Overige kleine mutaties

Kleine incidentele mutaties onder de € 5.000 nemen we niet mee in de verwerking.

5. Overige ontwikkelingen

Omzetting specifieke uitkeringen/gemeentefonds

De meeste decentralisatie-uitkeringen zijn niet structureel. Omzetting naar integratie-uitkering of algemene uitkering is voor die uitkeringen dan ook niet aan de orde. Voor de overige (structurele) decentralisatie-uitkeringen geldt dat deze niet aan alle gemeenten worden uitgekeerd en/of nu nog niet kunnen worden verdeeld via de maatstaven van de algemene uitkering. Bij de ontwerpbegroting 2027 van het Rijk wordt bezien of nog niet eerder in de begroting opgenomen decentralisatie-uitkeringen kunnen worden omgezet naar een integratie-uitkering of algemene uitkering.

We hebben nog steeds te maken met ongebruikelijke, grote onzekerheden wat betreft de overheidsfinanciën, zoals de gemeentefondsuitkering en specifieke uitkeringen (SPUKS) van het Rijk. Opvallend is dat het Rijk een korting op de meeste specifieke uitkeringen wil doorvoeren van 10%, met of zonder omzetting van de SPUK naar het gemeentefonds. Hiermee loopt de gemeente nog wel de nodige risico's. Het Rijk motiveert de korting van 10% op de SPUKS voornamelijk met het argument vermindering van het takenpakket voor gemeenten of een doelmatige uitvoering, terwijl gemeenten in werkelijkheid geen of nauwelijks vermindering van administratieve en controlelasten ervaren in de uitvoering. Om de 10% korting tegen te gaan zijn we als college mede-indiener van de motie 'Stop de verkapte bezuiniging op SPUKS' geweest voor de Algemene Ledenvergadering van de VNG op 18 juni jl. We blijven, samen met de VNG, de omzettingen kritisch volgen of het überhaupt wel gaat om vermindering van het takenpakket of een doelmatige uitvoering.

Aanpassing Financiële Verhoudingswet/herijking gemeentefonds m.i.v. 2027

Naar verwachting zal per 1 januari 2027 de Financiële Verhoudingswet worden aangepast met een nieuwe uitkeringsvorm: de bijzondere-fondsuitkering (BFU). Deze uitkeringsvorm vervangt de decentralisatie-uitkering. Net als de decentralisatie-uitkering is de bijzondere fondsuitkering onderdeel van het gemeentefonds. Dat betekent dat de uitkering ten goede komt aan de algemene middelen van de gemeente. Gemeenten hoeven dan ook geen verantwoording aan het Rijk af te leggen over hoe zij het geld hebben uitgegeven. Echter in het wetsvoorstel wordt geregeld dat het Rijk bij een BFU informatie mag opvragen van gemeenten. Het is op dit moment de vraag wat deze informatieplicht zal gaan inhouden als extra (administratieve) lasten voor gemeenten.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

De vervolgonderzoeken naar de herijking van het gemeentefonds zijn door het Rijk nog niet afgerond. De kans bestaat dat het verdeelmodel voor het gemeentefonds alsnog wordt aangepast met ingang van 2027. Het risico op een nadelige herverdeling blijft bestaan. Tevens weten we niet of de demissionaire status van het kabinet of een nieuw kabinet van invloed is op (de herijking van) het gemeentefonds.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074